

ASPASIA

Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO)
Nederland

Doel

Doel van dit project is het bevorderen van vrouwelijke wetenschappers tot universitair hoofddocent (of hoogleraar).

Voor wie

Vrouwelijke wetenschappers van alle wetenschapsgebieden die (via een NWO-programma) in aanmerking willen komen voor een bevordering tot UHD of hoogleraar.

Wanneer

1999-2002 (ASPASIA oude stijl)
2005-2008 (ASPASIA nieuwe stijl)

Instrument

Stimuleringsprogramma/ loopbaanbeleid d.m.v. persoonsgebonden onderzoekssubsidies

Aanpak

Het ASPASIA-programma verleent persoonlijke onderzoekssubsidies aan talentvolle vrouwelijke wetenschappers, gekoppeld aan een (mogelijke) bevordering tot universitair hoofddocent of hoogleraar. In het ASPASIA-programma oude stijl (1999-2002) konden vrouwelijke UD's die in aanmerking wilden komen een onderzoeksvoorstel indienen bij NWO. Ieder voorstel moest gepaard gaan met een steunbetuiging van het betreffende College van Bestuur. Er vonden twee subsidierondes plaats, in 2000 en 2002. De voorstellen werden door NWO op basis van de gebruikelijke procedures en criteria – via *peer review* – beoordeeld. Toekenning van ASPASIA-geld (voor een vierjarig promotieproject of een tweejarig postdoc-project tegen een maximum van 11.000 euro per oio- of postdoc-jaar) was verbonden aan bevordering tot UHD of hoogleraar voor een periode van vijf jaar. De universiteit was verantwoordelijk voor een permanente bevordering na vijf jaar bij een positieve beoordeling.

Na evaluatie van dit tijdelijke programma werd besloten om het ASPASIA-programma in een gewijzigde vorm te continueren en te koppelen aan de Vernieuwingsimpuls. In ASPASIA nieuwe stijl dienen vrouwen die via een NWO-programma in aanmerking willen komen voor een bevordering tot UHD of hoogleraar, een voorstel in te dienen voor een persoonsgebonden onderzoekssubsidie in de Vidi- of Vici-ronde van de Vernieuwingsimpuls (voor ervaren of bijna professorabele onderzoekers).

Honorering binnen de Vernieuwingsimpuls is echter niet gekoppeld aan een directe bevordering. De laureaten worden door NWO voorgedragen bij de CvB's voor bevordering. De uiteindelijke besluitvorming ligt bij de universiteiten. Om ook bij dit programma toch in een bevorderingsmogelijkheid te voorzien, worden ASPASIA-premies (van €100.000) verleend aan Colleges van Bestuur die vrouwelijke Vidi- en Vici-laureaten binnen een jaar na de subsidietoekenning bevorderen tot UHD of hoogleraar. Het CvB kan de premie vervolgens inzetten voor de laureaat zelf, of voor bredere activiteiten ter bevordering van de positie van vrouwen in de wetenschap en ondersteuning van hun onderzoek. Het budget voorziet in 15 ASPASIA-premies. Deze premiereregeling wordt in het voorjaar van 2008 op verzoek van het ministerie van OCW geëvalueerd.

Resultaat

ASPASIA werd als een tijdelijk programma ingesteld en na de subsidierondes in 2000 en 2002 geëvalueerd. De belangstelling voor de subsidierondes van het ASPASIA-programma oude stijl

was zeer groot. In 2000 werden door NWO 30 aanvragen gehonoreerd, en in 2002 nog eens 40 (op basis van *peer review*). Omdat er naast deze 70 gehonoreerde voorstellen een bijna evenredig aantal voorstellen als ‘goed’ werd beoordeeld, stimuleerde NWO de universiteiten om deze kandidaten zelf te benoemen tot UHD en hun voorstellen te honoreren. De meeste universiteiten hebben dit gedaan. Het uiteindelijke aantal vrouwen dat daarmee benoemd werd tot UHD als gevolg van het ASPASIA-programma oude stijl komt daarmee uit op 146.

Het ASPASIA-programma heeft ook een duidelijk effect op het relatieve aandeel van vrouwen in de UHD-populatie aan de Nederlandse universiteiten. Tussen 1999 en 2002 steeg het percentage vrouwelijke universitair hoofddocenten van 9,4 % naar 14,4 %). Bovendien zijn binnen drie jaar zeker vijf van de dertig vrouwen die in de eerste ronde een ASPASIA-toekenning kregen, bevorderd tot hoogleraar.

Door het succes van het ASPASIA-programma is besloten om ook na de tweede ronde het programma te continueren, zij het in gewijzigde vorm. Er worden ASPASIA-premies beschikbaar gesteld voor Colleges van Bestuur die vrouwelijke Vidi- en Vici-laureaten (ronde 2005 e.v.) binnen een jaar na de subsidietoekenning doen bevorderen tot UHD of hoogleraar. Het ASPASIA-programma nieuwe stijl wordt in 2007 geëvalueerd.

Bruikbaarheid elders

Het succes van het ASPASIA-programma toont aan hoe effectief een dergelijke stimuleringsmaatregel is. Tegelijkertijd maakt dit succes duidelijk dat het vrouwen nog steeds niet in voldoende mate lukt om langs de ‘normale’ route een onderzoekssubsidie te krijgen, dan wel hogerop te komen.

Het is van belang dat een stimuleringsprogramma van tijdelijke aard is, omdat de weerstand tegen een dergelijke maatregel anders groot kan worden. Ook moet voorkomen worden dat vrouwen bevorderd worden door middel van een stimuleringsmaatregel, terwijl mannen via de reguliere weg bevorderd worden (er zijn voorbeelden geweest waarbij vrouwen moesten wachten op een bevordering tot de volgende ronde van ASPASIA). Van belang blijft daarom om vrouwen nadrukkelijker te stimuleren onderzoeksaanvragen in te dienen, hen daarin te trainen en selectieprocedures transparanter te maken.

Financiën

Het programma wordt gefinancierd door het ministerie van OCW. De universiteiten dragen zelf de kosten die gemoeid is met de bevordering van de vrouwen.

Meer informatie

- Visser, A., M. Dierdorp & H. van Emmerik (2003). *Succes en dilemma's van een stimuleringsmaatregel. Evaluatie van het Aspasia-programma*. Utrecht: Nederlands Genootschap Vrouwenstudies.
- Bosch, M. en M. Potting (2001). *Vrouwen moeten door dat plafond heen. Evaluatie van het ASPASIA-programma, eerste ronde: ervaringen, resultaten, effecten*. Maastricht: Centrum voor Gender en Diversiteit.
- www.nwo.nl/aspasia
- www.nwo.nl/women-in-science

Alle publicaties zijn te downloaden of op te vragen via de website www.nwo.nl/aspasia, of via www.participatiealsprioriteit.nl.

Contact

NWO

Coördinator ASPASIA

Postbus 93138

2509 AC Den Haag

Telefoon: 070-3440733 / 070-3440639

E-mail: aspasia@nwo.nl

Website: www.nwo.nl/aspasia